

El 1 de gener comença la publicació de LA VEU DE CATALUNYA, convertida en diari, amb Enric Prat de la Riba com a director. Es òrgan del Centre Català.

Seguint la campanya reformadora iniciada per un general fracassat a les illes Filipines, Polavieja, el govern Sagasta dimiteix i el substitueix un govern Silvela-Polavieja, en el qual Manuel Duran i Bas ocupa la cartera de Gràcia i Justícia. S'inicia una etapa de col·laboració amb els catalanistes: el Dr. Bartomeu Robert és nomenat alcalde de Barcelona, el Dr. Morgades és fet bisbe de Barcelona, i el Dr. Torras i Bages, que s'ha distingit donant conferències de quaresma en català, passa a ésser bisbe de Vic. Més endavant, Rubió i Ors serà nomenat rector de la Universitat de Barcelona.

Els Jocs Florals són presidits pel bisbe Torras i Bages. A les eleccions generals d'abril, triomfa en primer lloc el republicà Sol i Ortega, seguit pels candidats ministerials. La màxima votació és, però, de 7.566 vots.

Es inaugurat el primer tramvia elèctric (26 gener, línia de Circumvalació), seguit del de Gràcia-Rambles (24 de juny)

Els projectes financers del ministre Villaverde topen amb la resistència dels gremis. S'inicia la campanya del "tancament de caixes", a conseqüència de la qual el Dr. Robert dimitirà el seu càrrec d'alcalde i Duran i Bas el de ministre. Final del intent de col·laboració. Una ponència ~~nomenada~~ presidida pel bisbe tracta de trobar una solució al plet gremial. Estat de guerra (28 octubre a 21 desembre). Tots els detinguts per no voler pagar la contribució augmentada són alliberats. (Incidents al carrer de l'Argenteria (21 octubre)

1900

- 1 gener - Promulgació d'una llei addicional al Codi penal a fi de reprimir els atacs a la unitat nacional.
- 14 gener - Preguntes a la Cambra dels diputats i al Senat a propòsit de les pastorals del bisbe Morgades sobre l'ensenyament del catecisme i la predicació en català. Debat borrascós.
- 18 gener - Es mort a trets Josep Garcia Victory, un agent electoral, a la cantonada del carrer de la Lleona amb Escudellers Blancs.
- 25 gener - La reina regent signa el decret commutant les penes dels anarquistes de Barcelona (procés de Montjuïc de 1897) per la d'exili. Es confirma l'escissió de la Unió Catalanista (apolítica) i es precisa la formació d'un partit que, l'any següent, esdevindrà la Lliga Regionalista.
- 8 març - Vaga de conductors de la Companyia de Tramvies
- 28 ,, - Vaga de descarregadors de carbó mineral.
- 19 abril - Vaga de tramvies i òmnibus i del ferrocarril de Sarrià.
- 1 maig - Festa del treball. Miting obrer - apedregament de tramvies, Cessa el servei.
- 4 maig - El ministre de la Governació, Eduard Dato, arriba a Barcelona i és rebut amb xiulets. A la plaça de Sant Jaume i a les Rambles, es canten els Segadors. Incidents amb uns oficials de l'exèrcit.
- 6 maig - Dato al Liceu. Algun aplaudiment, ofegat per xrits i xiulets que duren llarga estona. Gran xiulada a la sortida. Celebració dels Jocs

Florals a la gran sala de Llotja. Entusiasme i cant dels Segadors. A la sortida, davant el Govern civil, es repeteixen les manifestacions. Càrregues de la policia, que entra a la sala de Llotja i les emprèn contra tothom que troba, sense distinció de sexe ni edat.- Suspensió de "La Veu de Catalunya".

7 maig - Aldarulls a la Universitat, la qual és tancada.

10 maig - Dato se n'ha tornat a Madrid. Però hi ha detinguts i les protestes segueixen. A migdia tanquen botigues i tallers. Apedregaments. Càrregues de la policia, rebuda a cops de roc, amb testos i altres objectes llançats des dels balcons; algun tret. Descàrregues de la policia. Ferits.

L'endemà, com a conseqüència de les consignes de la "Unión Nacional", resten tancades les botigues. A migdia, però, ja han obert a la Ronda Sant Antoni, on ssegueixen els aldarulls, un tinent de l'exèrcit és ferit mortalment. El capità general declara l'estat de guerra.

15 maig - Es suspesa "La Veu de Catalunya". Més endavant ho seran, successivament, "La Creu de Catalunya" i el "Diari de Catalunya" que pretenen de succeir-la.

21 juny - Vaga de tramvies de "La Catalana".

4 juliol - La Junta permanent de la "Unió Catalanista", presidida per Manuel Folguera i Duran, va a Madrid a exposar a la reina regent les aspiracions del catalanisme. (Repetició del "Memorial de Greuges" de 1885)

Setembre - Crisi industrial. Són tancades algunes fàbriques.

Octubre - Procés contra periodistes catalanistes (Manuel de Montoliu, Josep M. Pellicer, Joan Santamaria i Vinyals, Jaume Maspons i Camarasa.

28 Octubre - Alçament, a Badalona, d'una partida carlista, dirigida pel Pepus. Altres petites partides per Catalunya i València.

3 novembre - L'alçament carlí és fàcilment reduït. Arriba el nou governador, un home de dret, Eduardo Hinojosa. Es nomenat alcalde de Barcelona Joan Coll i Pujol.

30 novembre. Alçament de la censura militar.

6 desembre.- Al carrer de Muntaner, un capitost carlí "El frare de Malanyeu" és detingut. - La partida del "Pepus" també ho fou pels Mossos d'Esquadra a Sant Quintí de Mediona.

1901

8 gener- Mor el bisbe Morgades.

1 maig - Mitings socialista-llibertari, i regionalista (el del "gat"

Jocs Florals presidits per Pi i Margall.

19 maig - Eleccions de Diputats a Corts. Incidents (un mort i diversos ferits). Triomfen els "quatre presidents" (Bartomeu Robert, de l'Econòmica; Albert Russinyol, del Foment; Domènech i Muntaner, de l'Ateneu, i Sebastià Torres, de la Lliga de Defensa Industrial. Després, venen el governamental Pere G. Maristany i els republicans Lerroux i

Pi i Margall. Sensació. L'organització caciquista de torn (Planas i Casals, alias "Pantorrilles" i ~~Francisco~~ Comas i Masferrer) és desfeta. El catalanisme ha entrat a la palestra electoral. Però també s'ha organitzat una força política forastera.

A les eleccions municipals de novembre, els regionalistes obtindran onze llocs, contra deu els republicans i cinc els fusionistes. Entre els primers hi ha Jaume Carner, Ildefons Sunyol, Josep Pella i Forgas, Josep Puig i Cadafalch i Francesc Cambó.

=====
De la revista "JOVENTUT" - Nº 7, del 29 març 1900

EL TRIOMF DE LA "SENYERA" O LA CONQUISTA DEL LICEU=

Tan grossa era la victòria de l'Orfeó Català que fins al Liceu havia lograt imposar-se, fent ressonar, entre aclamacions i llargs aplaudiments, els cants de nostra terra, i esventant, amb les bravades de sanítós aire de muntanya, el baf malaltís i corromput que ensopeix a l'auditori escampat per palcos i plateas i ensenyorit de tots els àmbits de la majestuosa sala. I encara la victòria era més completa. L'Orfeó Català, que representa en l'actualitat, per una sèrie de causes filles de son indiscutible valer i també de la sort capritxosa, l'esperit verament catalanesc, desvetllat de fresc, se sent jove, brau, ardit, i com Orfeu, va infiltrant-lo, tot puntejant sa lira de tres cordes, dins dels cors catalans que dormien narcotitzats per ventades ponentines, i va amansint a les feres de la terra que tenen empeltada la ràbia moresca, tot tallant els xucladors que des de Castella funcionaven perfidiosament, tenint als pobres castellanitzats en excitació constant i promptes a devorar-se els uns als altres, per més germans que fossin. Aquell apretat grup de cantaires, aquells homes, aquelles noies i aquells nens, empenyent-se, tots abraçats, al voltant de sa Senyera, sempre m'han semblat les primeres colles d'una croada, d'una riuada humana prompta a inundar la terra malmesa, per a donar-li nous esplets de fecundació i de vida. Sempre m'han semblat els primers croats, que ja comencen a passar, però sense armes, ni cares ferrenyes, sinó alegrois, tot cantant per atiar amb ses cantúries els altres que vénen darrera. En tots els exèrcits de la història de les conquestes hi ha hagut la música per enardir els guerrers i dar-los coratge. També en duien els croats de Pere l'ermità i de Godofred: per què no n'hem de dur nosaltres? I aquella Senyera, que sembla despenjada de sota una arcada de catedral gòtica, patinada pel temps, petonejada contínuament per l'alè amorós de les pregàries i embolcallada entre els vels finíssims de les glopades d'encens; aquella Senyera beneïda per mans de prelat il.lustre als peus de la Verge negra de nostra Muntanya, després d'haver rebut l'homenatge del vent del rocam, ple de flaires boscanes, queixes de l'ocellada i xerroteig de fonts misterioses, aquella Senyera, doncs, simbolitza avui en dia l'esperit català, puríssim, sense màcula; representa avui en dia la Bandera Catalana.

I l'Orfeo havia cantat al voltant de la Senyera, a les taules del Liceu, que és com si diguéssim el darrer baluard del Castellanisme, on una migrada reunió de catalans esquifits van disfressats de madrilenys, tot mastegant un castellà que fins fóra rebutjat en terra de Castella; i havia triomfat en aquest Liceu, que més que teatre sembla una mesquita per un cantó i un basar moresc per un altre. Una mesquita, perquè deixant apart l'esperit musulmic dels castellans que hi van a jeure, és allà on hi refilen de valent els tenors com els muezzins dalt de la punxeguda torra; és allà on donen el do de pit que els afolla; és allà on les tiples lleugeres llencen al vol ses fermates, picats, volades, trinos i demés requincalles de música sarraïna, amb caients innobles de peteneres i seguidilles; allà on les ballarines han revinclat la nuesa de llurs cossos amb lassituds voluptuoses d'almea desenfrenada; i allà on amb tot descaro es disfressa de bufon la figura venerable del mestre de Bayreuth. Un basar, perquè en aquells palcos, com en paneres forrades de vellut, s'hi exposen, ben empolainades i ben ensucrades, les nines humanes desitjoses de fer un bon partit, i perquè allà s'hi fan altres contractacions (abans fins s'hi jugava a la Borsa), algunes d'un gènere ben relliscós i de moralitat ben dubtosa.

Doncs bé: aital victòria de l'Orfeo Català i, per conseqüència, de l'esperit català, aclamat en ple Liceu, havia de fer que succeís per força lo que ha succeït.

Tota la taifa d'empleats de l'emir de Castella va rosegat-se els punys i va grinyolar de ràbia, eixordada per les sorolloses ovacions i per la cridòria i espetec d'aplaudiments amb què eren rebuts els cants de l'Orfeo que en català cantava; i ells que sí quina en fan? amb l'excusa de que no han pagat un tribut que no deuen, els hi prenen la Senyera, claven l'urpa en lo més sagrat. Ya no tenéis bandera! - exclamen irònicament, amb rialla de beduïns que fugen amb la presa; i quan la nova d'aital malifeta s'escampa per la ciutat catalana, la indignació brolla espontània per tot arreu, fins en els més indiferents i, oh miracle! fins en els castellans, que sembla que es revifien i desensopeixen. I ve el vespre, i el poble barceloní omple de gom a gom el Liceu, que sembla ja una mesquita conquistada on la gentada s'acobla i s'empeny, tot esperant que arribin els croats victoriosos. I l'angúnia és immensa, la sala grandiosa bull; l'aire és tan caldejat que sembla foc, l'Orfeo està a punt de sortir, i el poble català a punt de preguntar-li: A on és la vostra bandera? ...

I veus aquí que els croats van sortint d'un a un; i ~~ix~~ el poble pica de mans; i quan hi són tots, surt també, més formosa que mai, la Senyera deslliurada, perquè la taifa moresca ha tingut por i, repen~~sa~~ sant-se, els ha retornat la prenda usurpada, i en veure'ls el poble, esclata una ovació delirant, tothom s'aixecam tithom pica de mans, voleiant frenèticament per tota la sala infinitat de mocadors, com banderetes blanques que saluden la mare, i un orfeonista clava la ~~bandera~~ Senyera al bell mig del prosceni, allà on refileven els muezzins tenors, i allà continua el poble aclamant-la, victorejant-la. Un deliri tan immens no l'hem pas vist mai. II la Bandera Catalana

na, eixida de son curt captiveri, sembla més que mai despenjada d'una arcada gòtica, beneïda als ulls de la Verge negra de nostra Muntanya; i després del petoneig amorós de les pregàries, de l'encens i de les ventades ~~montserratines~~ muntanyenques, rep el petó febrós i l'abraçada delirant de tot un poble que, sentint-se fort, contesta enorgullit a les taifes forasteres, content i joiós d'haver-la recobrada, i apretant-la ben fort perquè no la hi prenguin mai més: - "Aquí és la nostra bandera! ..."

SALVADOR VILAREGUT.

=====

La nit del 31 de desembre de 1900, en acabar el segle XIX, a les dotze en punt, tot Barcelona celebrà amb gran gatzara l'entrada del nou segle.

=====

L'any 1897 s'havien agregat vels pobles del pla de Barcelona (llevat de Sarrià i Horta) la ciutat té una extensió de 70.863.730 metres quadrats, i uns 600.000 habitants - A primers del segle XIX en tenia 115 mil i per l'Exposició de 1888 uns 300 mil.

=====

VIDA ARTISTICA I LITERARIA

Al Liceu s'estrena el Tristany i Isolda, cantat en italià per una companyia italiana dirigida pel mestre Colonne. Més endavant Sigfrid. Els wagnerians purs (Pena i la gent de "Joventut") s'indignen. Ifigènia a Tàrrida de Gluck és xiulada pel distingit públic, que la troba ensopida, i que en canvi s'extasia amb la Fedora, de Giordano, entre els sarcasmes dels modernistes. També s'estrena l'Aida de Verdi, cantada per la Darclée

Al Novetats actua un parell de mesos la companyia italiana de la Maria-ni, la qual representa obres de Giacosa, Bjornson, Feydeau, Donnay, Marco Praga, Rovetta i Becque. - Més endavant vindrà l'Eleonora Duse a fer una breu temporada, en la qual donarà Hedda Gabler, d'Ibsen, la Gioconda, de d'Annunzio, La Dama de les Camèlies i la Dona de Claudi, de Dumas.

També s'estrena al Novetats l'òpera d'Amadeu Vives "Euda d'Uriach", basada en el drama "Les monges de Sant Aimant", de Guimerà, però traduïda a l'italià. Gran èxit. - Id. "La mare eterna", de l'Iglesias.

Al Romea és representada l'obra pòstuma de Frederic Soler "El comte Arnau", i "La filla del mar", de Guimerà.

El "Teatre Intim" dona al Líric els "Espectres" d'Ibsen, traduïts per Casas-Carbó i Pompeu Fabra, i "El Jardí abandonat", de Santiago Rusinyol, amb il·lustracions musicals del mestre Gay.

CONCERTS - De Quaresma, al Liceu, dirigits pels mestres Nicolau i Millet amb les nou simfonies de Beethoven i la Consagració del Graal, del Parsifal de Wagner. Gran èxit de l'Orfeo Català, que hi interpreta, ultra la Novena i el Parsifal, l'Ocellada, la Missa del Papa Marcel, la mort de l'Escolà i l'Al·leluia del Messies

x
tras
monagall